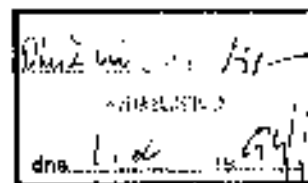

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I KŽ 659/1993-3

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE!

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Gudelj Milana kao predsjednika vijeća, te Zmajević mr. Branka, Drakulić Milena, Petranović Milana i Mikor Milivoja kao članova vijeća i stručnog suradnika Tomerlin-Almer Rajke kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv opt. Birač Đure i dr., zbog krivičnog djela iz čl. 142. st. 1. i dr. OKZRH, odlučujući o žalbama opt. Ljubičić Milana i Matijević Dragana podnesenima protiv presude Okružnog suda u Sisku od 22. siječnja 1993. K-25/92-12, u sjednici održanoj 7. prosinca 1993., saslušavši zamjenika državnog odvjetnika Republike Hrvatske Vučković mr. Milojka,

presudio je:

Odbija se žalba opt. Ljubičić Milana i Matijević Dragana kao neosnovana i presuda prvog stupnja potvrđuje u cjelosti.

O b r a z l o ž e n j e

Okružni sud u Sisku je kao sud prvog stupnja presudom od 22. siječnja 1993. K-25/92-17, nakon provedene glavne rasprave u odsutnosti optuženika, opt. Birač Đuru, Baltić Petra, Bjelajac Stevana, Rogunović Đuku, Ljubičić Milana, Čordaš Vladu, Tintor Dragana, Vladić Petra, Đaković Iliju, Matijević Dragana, Baždar Iliju i Baždar Radu oglasio krivim zbog počinjenja krivičnih djela iz čl. 142. st. 1. OKZRH (sada čl. 120. st. 1. OKZRH) opisanog u toč. 1. presude i iz krivičnog djela iz čl. 144. OKZRH (sada čl. 122. OKZRH) opisanog u toč. 2. te presude, te ih je, nakon što im je za svako od tih krivičnih djela utvrdio kazne zatvora od po dvadeset godina primjenom (sada) čl. 43. st. 1. toč. 1. OKZRH osudio svakog od njih na jedinstvene kazne zatvora od dvadeset godina, a po čl. 98. st. 1. u svezi čl. 95. st. 2. toč. 1.-7. ZKP (sada čl. 90. st. 1. u svezi čl. 87. st. 2. toč. 1.-7. ZKP) obavezao ih da nadoknade troškove krivičnog postupka i to u iznosu od 481.250 HRD solidarno, kao i paušalni iznos od 5.000 HRD svaki.

Protiv te prvostupne presude opt. Ljubičić Milan i Matijević Dragan podnijeli su žalbu (u jednom podnesku) po branitelju Škrbine Danilu, odv. iz Siska, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o krivičnim sankcijama, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako da ih se oslobodi optužbe ili da im se izrekne blaža kazna, odnosno presuda ukine i u tom dijelu predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Sud prvog stupnja primjerak žalbe nije dostavljao protivnoj strani na odgovor (čl. 20. Uredbe o primjeni Zakona o krivičnom postupku u slučaju ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske).

Državni odvjetnik Republike Hrvatske u podnesku od 28. srpnja 1993. Ktž 1071/93 predložio je da se žalbe odbiju kao neosnovane (čl. 360. st. 2. ZKP).

Žalba je neosnovana.

Sud drugog stupnja ispitao je presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, ali je po službenoj dužnosti ispitao da li postoji povreda odredaba krivičnog postupka iz čl. 354. st. 1. toč. 1., 5., 6. i 8. do 11. ZKP i je li glavna rasprava protivno odredbama tog zakona održana u odsutnosti optuženika i branitelja i je li na štetu optuženika povrijeđen krivični zakon (čl. 355. ZKP), no pri tome nije našao da bi bile počinjene takve povrede zakona koje predviđa odredba čl. 366. st. 1. toč. 1. i 2. ZKP.

Na žalbu zbog hitne povrede odredaba krivičnog postupka:

U žalbi se ističe hitna povreda odredaba krivičnog postupka bez da se navodi koju je to povredu počinio sud prvog stupnja, no iz obrazloženja žalbe, gdje se navodi da o odličnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržanu zapisnika o iskazima svjedoka i samih tih zapisnika, jasno je da se ističe povreda iz čl. 354. st. 1. toč. 11. ZKP.

Nasuprot tome, sud drugog stupnja ne nalazi da bi u pobijanoj presudi bila počinjena takva bitna povreda odredaba krivičnog postupka koju ističe žalba, ni u iznijetom obliku proturječja, a niti u kojem drugom obliku koji sadrži odredba čl. 354. st. 1. toč. 11. ZKP. Sud je, naime, po čl. 347. st. 7. ZKP bio dužan određeno i potpuno izložiti koje činjenice iz kojih razloga uzima kao dokazane, te pri tome dati ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, a to je sud prvog stupnja u pobijanoj presudi i učinio. Ta odredba ne postavlja zahtjev da se u obrazloženje presude doslovno prenese cijeli iskaz svjedoka, nego traži da on bude sadržajno vjerno prikazan i ocijenjen i da se daju razlozi njegovog značenja za zaključivanje o egzistenciji određene činjenice u smislu ocjene svakog pojedinog i svih izvedenih dokaza prema čl. 337. st. 1. i 2. ZKP. Već samo obrazloženje žalbe u kojem se tvrdi da se ne može prihvatiti zaključak suda prvog stupnja jer je svjedok Prišek Boris iskazao da njega i još petnaest zatvorenika kroz pet i pol mjeseci nitko nije tukao i zlostavljao, pokazuje da i žalitelji uviđaju da se ovdje ne radi o istaknutoj bitnoj povredi odredaba krivičnog postupka, nego zapravo o prigovoru na zaključivanje o odlučnim činjenicama i to o činjenici zlostavljanja i ubijanja zatvorenih civila i ratnih zarobljenika i o tome da li su opt. Ljubičić Milan i Matijević Dragan na opisan način prema njima postupali, o čemu tek u ovoj drugostupnoj presudi slijede razlozi.

Na žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja

Žalitelji ovdje ne ističe nove činjenice i nove dokaze o kojima već nije raspravljao sud prvog stupnja, št bi po čl. 356. st. 2. ZKP ukazivalo da je činjenično stanje nepotpuno utvrđeno. Zbog toga se radi o žalbi samo zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Po ocjeni suda drugog stupnja žalitelji prvostupnu presudu neosnovano pobijaju zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Razlozi žalbe nisu s uspjehom osporili utvrđeno činjenično stanje niti glede odlučne činjenice mučenja i ubijanja civila i ratnih zarobljenika, niti glede činjenice da su i opt. Ljubičić Milan i Matijević Dragan počinitelji krivičnih djela za koje su oglašeni krivima.

Naime, iako je točno da je svjedok Prišek Boris iskazao da njega kao ratnog zarobljenika i još petnaesticu zatvorenih civila kroz vrijeme od pet i pol mjeseci nitko nije dirao u smislu zlostavljanja, tučenja i sl., ipak je on rekao i to da je dobio nekoliko pljuski od nekog Palančanin Stanka "kapetana bezbednosti", kao i da su bili ubijeni Palaić Ivo i Gregurović Ivo. Iz toga proizlazi da se u žalbi islicanjem pojedinih dijelova iskaza svjedoka takav iskaz jednostrano i neobjektivno prikazuje. Ovdje nije bilo bitno utvrditi da li je svjedok Prišek Boris i još petnaest civila u sobi bilo mučeno ili ubijeno, nego da li su optuženici naredili ili izvršili neke od opisanih radnji i da li su nastale posljedice koje su opisane u izreci presude i koje predstavljaju obilježja krivičnih djela iz (sada) čl. 120. st. 1. i čl. 122. OKZRH. To je bilo potvrđeno ne samo iskazom ovog svjedoka, nego i iskazima svih preostalih saslušanih svjedoka, koje žalitelji, s izuzetkom svjedoka Štajduhar Pavla, očito izbjegavaju uzeti u obzir. U tim iskazima, naime, (svj. Mladenović Joso, Milošić Stjepan i Štajduhar Pavle) opisana su ponašanja upravnika i stražara tzv. "OPD Glina" prema zarobljenim civilima i ratnim zarobljenicima i posljedice takvog ponašanja i to ne samo na općenit način, nego u pretežnom dijelu s navođenjem okolnosti, i imena optuženika i oštećenika. Zbog toga prethodno razmotrene odlučne činjenice ni za sud drugog stupnja nisu sporne. One su, suprotno stajalištu žalbe, pouzdano utvrđene.

Kada žalitelji prigovaraju da sud prvog stupnja nije u izvedenim dokazima imao valjanog uporišta za zaključak da su počinitelji predmetnih krivičnih djela također i opt. Ljubičić Milan i Matijević Dragan, onda se pozivaju samo na iskaz svj. Štajduhar Pavla, u kojem se izričito kaže: "Poznajem Ljubičić Milana, ali za njega ne mogu kazati da tako postupa", te dalje, "s Matijević Draganom sam bio jako kratko vrijeme u zatvoru, možda svega tri dana, jednom me je sprovodio na saslušanje, ali me nije tukao. Nisam vidio da je tada tukao druge, ali se je slatko smijao kada su to činili drugi. Tada je otišao u njihovu vojnu policiju". Žalitelji, međutim, izbjegavaju uzeti u obzir i preostale dijelove iskaza ovog svjedoka u kojima on kaže: "Bilo je uglavnom tako da su mene kao Glinjanina, pa i drugu iz tog kraja batinali stražari iz Gline, a zatvorenike iz Petrinje njihovi "zemljaci"... a bili su još i "gosti" iz Srbije koji su radili što su htjeli." Žalitelji pogotovo zanemaruju iskaze ostalih svjedoka, ali ih niti ne pobijaju u njihovoj vjerodostojnosti, a oni su iskazali između ostaloga i to svj. Mladenović Joso (nakon opisa zlostavljanja): "... ne mogu određeno navesti njihove podatke, ali ne sjećam se da netko od osoblja koje sam sretao u službi zatvora nije kroz moje zadržavanje u njemu na opisani i sličan način spram mene postupio kada je to god mogao", a svj. Milošić Stjepan (nakon opisa zlostavljanja i navoda imena i prezimena više optuženika, među kojima nema konkretnih navoda o žaliteljima): "no, tukli su i drugi, ali ove (tj. prethodno nabrojene) sam upamtiio", odnosno "Bilo je i drugih stražara čija imena ja sada ne znam". Dakle, kraj nesporne činjenice da su opt. Ljubičić Milan i Matijević Dragan u inkriminirano vrijeme bili stražari u tzv. "OPD Glina" i takvi iskazi svjedoka, svaki za sebe, a posebno u svojoj ukupnosti i po ocjeni suda drugog stupnja dovoljno su pouzdan osnov za utvrđenje odlučne činjenice da su i ova dvojica optuženika počinitelji krivičnih djela za koje su oglašeni krivima.

Okolnost da je suđenje provedeno u odsutnosti, sama za sebe, također ne izaziva sumnju da je činjenično stanje pogrešno ili nepotpuno utvrđeno. Prigovor žalbe da je zbog toga izostala potrebna i korisna kontradiktornost u izvođenju dokaznog postupka nije opravdan, jer je glavna rasprava provedena u prisustvu branitelja pred kojim su zvođeni dokazi. Konačno, osuđenici nove činjenice i nove dokaze mogu iznositi i nakon završnog krivičnog postupka pravomoćnom presudom u postupku ponavljanja krivičnog postupka po čl. 398. ZKP i to izvan uvjeta predviđenih u čl. 392. i 393. ZKP, ako oni ili branitelj podnesu takav zahtjev u zakonom predviđenom roku.

Ostale odlučne ili dokazno važne činjenice žalbama nisu ni osporavane.

Na žalbu zbog odluke o kazni;

Žalitelji pobijaju prvostupnu presudu zbog odluke o izrečnim kaznama, polazeći zapravo od toga da sud prvog stupnja nije pouzdano utvrdio da su oni uopće počinitelji krivičnih djela za koje su oglašeni krivima, odnosno da se iz iskaza saslušanih svjedoka ne može zaključiti da su ostvarili sva bitna obilježja tih krivičnih djela, pa da zbog toga kazne nisu mogle biti primjerene pojedinačnom doprinosu i njihovoj ličnosti.

Sud drugog stupnja, međutim, prihvaća razloge pobijane presude date u svezi odluke o pojedinačnim i jedinstvenim kaznama koje su izrečene opt. Ljubičić Milanu i Matijević Draganu. Stanje stvari, naime, nije niti omogućilo još određeniju individualizaciju, jer sud nije raspolagao s podacima o posebnim okolnostima koje bi se odnosile na ovu dvojicu optuženika, niti je u tom pravcu obrana bilo što doprinijela, a i sada u žalbi o tome nema konkretnih navoda. Razlozi žalbe, naime, svode se samo na tvrdnju da ta dvojica optuženika nisu ostvarila sva potrebna obilježja krivičnih djela za koja su im izrečene osude, što međutim ne stoji, kako je to već uz prethodne žalbene osnove obrazloženo.

Zato sud drugog stupnja izrečene kazne opt. Ljubičić Milanu i Matijević Draganu smatra i zakonitim i pravilnima.

Slijedom iznijetih razloga odlučeno je da se žalba opt. Ljubičić Milana i Matijević Dragana odbije kao neosnovana i prvostupna presuda potvrdi u cjelosti (čl. 374. ZKP).

U Zagrebu, 7. prosinca 1993.

Zapisničar:
Tomerlin-Almer Rajka, v.r.

Predsjednik vijeća:
Gudelj Milana, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Viši administrativni referent:

(Štefica Klepac)